

پل‌ها

احمد اوافلتجی

روسو «سعادت» را در چه چیز می‌دید؟

روسومی گوید: «نشیب و فرزاز عمر به من ثابت کرده است که سالیان قرین شیرین‌ترین لذات انانی نیستند که یادشان پیش از باقی ایام بر دل مان می‌نشینند و مجذوبان می‌سازد. حدّی که آن لحظات شغف دارند باعث می‌شود که نقاطی تُنگ در مسیر زندگی مان باشند.»

سعادت در نگاه روسو اندکی با تصور شایع از این مفهوم متفاوت است، برای او دو مفهوم سعادت و پایداری قرین یکدیگرند. روسواز جمله انسان‌هایی است که در لحظات مستی به خماری پس از آن می‌اندیشد و از آن هاست که معتقدند به خماری اش نمی‌آزد. سعادت می‌داند که روسو حسرت آن را می‌خورد از دم‌های گذرا فراهم نیامده است بلکه حالتی است ساده و مستمر که چیز حاّذی در آن نیست لیکن دوام آن بر فریندگی اش می‌افزاید تا به جایی که بالاترین سعادت در آن تواند بود.

چگونه می‌توان حالی گذرا سعادت خواند؟ روسو چنین پاسخ می‌دهد: «اگر حالی باشد که شستن گاهی به نسبت استوار شود و آدمی را از یادآوری گذشته و آینده فارغ سازی می‌توان آن را سعادت خواند. سعادت خود بسنده و تام و تمام. این بود حالی که غالباً در جزیره سن‌پی‌یر به من دست می‌داد.»

در دیدگاه روسو سعادت نسبتی تام یا بی عملی دارد! اما بی عملی نه به معنای بی تحرکی: «این حال را نه آرامش مطلق باید و نه هيجانی بی اندازه، بی حرکتی خود موت کاذب است و اگر حرکت نایکسان و زیاده یادیدار ساز است و ما را به چیزهای پیرامونمان پیوند می‌دهد.»

اوج سعادت روسو از منظر خود او دو ماه طبیعت‌گردی در جزیره سن‌پی‌یر بوده است. آنجا که به جز صدای عقابان و حیوانات دیگر صدایی در آن نمی‌پیچیده است. روسو پانثر در خشان و جزئیات‌گرا - که با فارسی خوب سمعی گیلانی در فارسی هم لذت بخش است - کیفیت سعادتش در سن پی‌یر را چنین تصویر می‌کند: «دره بینی به دست و کتاب نظام طبیعت به زیر بغل، به بازدید بخشی از جزیره می‌شناقتم. هیچ چیز شگفت‌تر از خلصه‌ها و وجدهایی نیست که بر اثر سیر و تأمل در ساخت و سازمان‌بندی گیاهی و فعل و انفعال اندام‌های جنسی در موسم باروری، که در آن هنگام اسلوب آن برایم کاملاً تازه‌گی داشت، مرادست می‌داد. تمیز و تشخیص خصوصیات جنسی، که سابقاً کوچک‌ترین تصویری از آن نداشتم، چون به امید برخورد با خصایص کیمیاثری وجود آن‌ها را در گیاهانی که از یک تیره تحقیق می‌کردم، دل شادم می‌ساخت. بررستن دوپرچم دراز بقله البرقوق، برمدیدن پرچم‌های گزنه و گوش‌موش، نیش زدن ناگهانی میوه گل حنا و ترکش حقه تخمدان شمشاد و هزاران از این گونه بلعجب کاری در جهان باروری، که نخستین بار مشاهده کردم، مرا از شادی سرشار ساخت و بدان‌سان که لافوتنن از این و آن می‌پرسید که کتاب حقوق نبی‌را خوانده‌اند، من نیز راه می‌رفتم و از این و آن می‌پرسیدم آیا شاخه‌های بقله البرقوق را دیده‌اند؟»

نقل قول‌ها از: روسو. خیال پروری‌ها. گردش پنجم. صص: ۱۰۶ تا ۹۵. برگردان از احمد سمیعی کیلانی.

غلامرضا زوزنی - سال ۱۳۲۱ در تهران متولد شده است، اما هنوز دوره ابتدایی اش تمام نشده به مشهد مهاجرت می‌کند. پدر و مادرش نذر کرده بودند اگر دوباره بچه دار شوند برای زندگی به مشهد بیایند. بعد ۹ سال از تولد داوود، خدا یک برادر به خانواده‌شان می‌دهد و اسمش را رضا می‌گذارند و به عهدشان که مهاجرت بود وفا کرده و «مجاور» می‌شوند. از آن روزی که به مشهد آمد تا روزی که دوباره به تهران باز می‌گردد، حدود ۴۰ سال در مشهد زندگی کرده و علاوه بر تدریس در آموزش و پرورش، به فعالیت‌های هنری نیز مشغول بوده است. معلمی را با کارگردانی نویسنده‌گی تئاتر در هم آمیخته و نتیجه اش شده عشق به تئاتر کودکان و نوجوانان. «داوود کیانیان» فرزند بزرگ خانواده کیانیان است و مشوق دو برادر دیگر. هر چند که هر کدام از برادرها در شاخه‌ای از شاخه‌ها ورشته‌های هنرهای نمایشی فعالیت کرده‌اند، اما داوود نمایشنامه‌نویسی، کارگردانی و تدریس تئاتر برای کودکان و نوجوانان را بی‌می‌گیرد و هنوز با اینکه مواهای سفید شده دست بردار نیست.

کار هنری‌تان را چطور در مشهد شروع کردید؟ پاتوقتان کجاها بود؟
کار نمایش من از نمایش‌های خانوادگی شروع می‌شود، در مدرسه ادامه پیدا می‌کند، در دبیرستان قوام می‌گیرد و با ایجاد «گروه نمایشی پارت» به صورت حرفه‌ای در می‌آید. پاتوق ما از سال ۱۳۴۴ تا ۱۳۶۰، دفتر همین گروه بود و گاهی نیز در قهوه‌خانه «داش آقا» در «ارگ». خلاصه هر کجا که تئاتر بود ما نیز در آنجا سبزی می‌شدیم. «انجمن ایران آمریکا»، «امور تربیتی فرهنگ»، «سازمان جوانان شیر و خورشید»، «تالار راضی دانشکده پزشکی» و «مرکز آموزش تئاتر فرهنگ و هنر».

فضای هنری مشهد با تهران آن زمان چه تفاوتی داشت؟ این تفاوت الان چه شکلی به خود گرفته است؟
فضای تئاتر مشهد تحت تأثیر فعالیت‌های تهران بود، با این تفاوت که بچه‌های مشهد با امکانات کمتری دست به فعالیت‌های گسترده‌ای زده بودند. تمامی پاتوق‌هایی را که نام بردم به اضافه «تئاتر گلشن»،

«تئاتر نادر» و حتی «باشگاه افسران» و چند نهاد دیگر به فعالیت‌های تئاتری می‌پرداختند. روزنامه‌ها تئاترها را «نقد» می‌کردند و نمایش‌هایی از تهران برای اجرا به مشهد می‌آمدند، مثل نمایش «سلطان مار» کار آقای بهرام بیضایی. همان طور که جامعه تغییر می‌کرد، تئاتر نیز تغییر می‌کرد. همان طور که جامعه گسترش می‌یافت، تئاتر نیز با حضور هنرمندان جدید وسیع‌تر و متنوع‌تر می‌شد. به طوری که هر قشری می‌توانست تئاتر ویژه خود را داشته‌باشد. تئاتر مردمی و سرگرم‌کننده، تئاتر‌های فاخر، تئاتر‌های دانش‌آموزی و تئاتر‌های اجتماعی و سیاسی و...»

یکی از هنرمندانی که با حمایت و تربیت شما پا به عرصه سینما و تئاتر گذاشت، برادر‌تان رضاست، چطور شد که او را به بازی گرفتید؟
او با علاقه‌ای که به این عرصه داشت جای خود را سه‌کم باز کرد. بروشور و پوستر طراحی می‌کرد. به ساخت دکور و صحنه کمک می‌کرد. خلاصه هر کاری می‌کرد تا در تئاتر حضور داشته‌باشد. با نقش‌های خیلی کوچک شروع کرد و توانست کم‌کم نقش‌های اول‌رابه عهده بگیرد. با رفتن به دانشکده تئاتر هنرهای زیبای تهران در گروه به لحاظ آکادمیک تأثیر ویژه‌ای گذاشت. بعد از دانش‌آموختگی نیز هیچ‌گاه فعالیت و ارتباطش را با گروه قطع نکرد، بلکه فعالیت‌هایش در گروه ادامه یافت و با نمایش‌های «خیابانی» گسترش یافت.

چه می‌شود که رضادر سینما بیشتر حضور دارد و شما کمتر بازی کردید؟
هرکس بنا به گرایش‌های ویژه خودش راه‌هایی انتخاب می‌کند. من معلم بودم و با دانش‌آموزان و آموزش‌سرو کار داشتم. او دانشجو بود و دنبال عرصه‌هایی نو که عیش خود را در گستره هنر تجربه کند. امکانات من محدود بود و امکانات نسل آنان گسترده‌تر. مشهد یک شهرستان بود و تهران مرکز جامعه، محیط و توانایی‌های فردی را نباید در روند انتخاب‌ها فراموش کرد.

چه کسی مشوق حمید بود؟ آیا از شما هم تأثیر سال پر کار سینمایی استان
افشین تحفه‌گر در ابتدای این جلسه ضمن اشاره به سال پرکار و پر حجم حوزه سینمای خراسان رضوی مطرح کرد: ما امسال در بخش شورای ساخت و بازنینی فیلم‌های ۶۰ دقیقه‌ای تعداد ۱۰۹ فیلم‌نامه را بررسی کردیم که از این تعداد ۴۱ فیلم‌نامه به تأیید رسید و برای ۲۶ مورد پروانه ساخت صادر شد. در بخش فیلم‌های بلند ۹۰ دقیقه‌ای ۱۳ فیلم‌نامه بررسی شد و ۱۰ فیلم‌نامه به تأیید رسید و برای پنج مورد پروانه ساخت صادر شد. در بخش آموزشگاه‌ها نیز ۹ مورد تقاضا داشتیم که با شش مورد موافقت شد و دو آموزشگاه مجوز گرفت و چهار مورد هم در حال انجام و بررسی است. همچنین ما ۱۱ مورد درخواست برای تشکیل کمیسیون‌های فنی شرکت‌های

می‌گرفت؟
حمید از خردسالی با تئاتر حرفه‌ای بزرگ شد. کودکی، نوجوانی و جوانی اش را در محیط تئاتری و اجرای تئاتر سپری کرد. اگر رضا تنها برادر بزرگ خود را در تئاتر یافته بود، حمید با دو برادر مواجه بود که تئاتر کار می‌کردند. اما چه من، چه رضا و چه حمید را این گروه بود که می‌ساخت و تحت تأثیر قرار می‌داد. افراد هنرمندی که در گروه حضور داشتند، روی گروه تأثیر داشتند. به ویژه آنان که گرایش و انگیزه‌های قوی داشتند. مثل «تقی رفقی»، «خسرو نیک آموز»، «محمدباقر کلاهی اهری» و خیلی‌های دیگر. این تأثیرگذاری تنها به زمینه‌های هنری محدود نمی‌شد، بلکه در زمینه ادبی، مذهبی و سیاسی نیز تأثیرات خود را نشان می‌داد.

جایی خواندم وزیر بهداشت هم از شاگردان تئاتر شما بوده است!
جریانش آن است که من جدای از گروه تئاتر پارت، به تدریس تئاتر در دبیرستان‌ها به عنوان دبیر و مربی مشغول به کار بودم. گویا ایشان در یکی از این کلاس‌ها شرکت داشته‌اند.

چه چیزی در تئاتر کودکان وجود دارد که باعث شده شما را مجاب کند عمرتان را در رشد این شاخه هنری طی کنید؟
شغل معلمی و مربیگری تئاتر به من آموخت که تئاتر می‌تواند در ما «تغییر» ایجاد کند و با آموزش و اجرای آن کودکان و نوجوانان نسل‌های آینده را مطابق نیازهای زمانه پرورش دهد و زیر بنای آینده کشور و به‌ویژه تئاتر را تقویت کند.

جریان صدسالگی تئاتر کودکان و نوجوان در ایران چیست؟ شما پیگیر بودید جشنی برای این موضوع برپا کنید.
در سال ۱۲۹۹ جبار باغچه‌بان در شهر مرنده نخستین نمایش را با کودکان به اجرا می‌گذازد. او بعداً در تبریز و شیراز برای بچه‌ها نمایشنامه می‌نویسد، برای اولین بار چاپ می‌کند و با کودکان به اجرا در می‌آورد. او بنیان‌گذار و آغازگر تئاتر کودک در ایران است. امسال ما در آستانه سالگرد صد سالگی این هنر قرار داریم.

تئاتر می‌تواند تغییر ایجاد کند

داوود کیانیان در گفت‌وگو با شهرآرا از فراز و نشیب تئاتر مشهد می‌گوید

بنابراین باید از آغازگرش به صورت ویژه قدر دانی کنیم و به استقبال آغاز قرن دوم این فعالیت انسان‌ساز برویم.

اساساً در آمیختن تئاتر کودک و نوجوان با نمایش‌های عروسکی شاخته‌ای از تئاتر است که می‌تواند برای همه اقشار کاربرد داشته‌باشد. از جمله با استقبال کودکان و نوجوانان نیز مواجه‌شود. چنان‌که در آموزش و پرورش و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان نیز تئاتر به عنوان یک فعالیت هنری مطرح است.

منظورم این است که تئاتر کودک و نوجوان را می‌توان منحصر به نمایش‌های عروسکی کرد؟

خیر. این یک تفکر محدود کننده است که جلوی خلاقیت کودکان و نوجوانان را سد می‌کند. نمایش‌های عروسکی یکی از فعالیت‌های هنری است که می‌تواند برای آن‌ها به کار گرفته‌شود. بازی‌های نمایشی، نمایش خلاق، نمایش در کلاس درس، تئاتر دانش‌آموزی، تئاتر برای آن‌ها و تئاتر با آن‌ها از دیگر فعالیت‌هایی است که آنان می‌توانند در زمینه تئاتر به فعالیت بپردازند و خلاقیت خود را شکوفا کنند.

سال‌های اخیر نمایش عروسکی در مشهد رونق پیدا کرده است؟ اگر در جریان آن هستید، این نمایش‌ها را چطور ارزیابی می‌کنید؟

مشهد نه تنها در این شاخه از تئاتر جایگاه ویژه‌ای دارد، بلکه در سایر شاخه‌های تئاتری و هنری نیز به خوبی خودنمایی کرده است. نه تنها بعد از تهران حرف اول را می‌زند، بلکه در بسیاری از این هنرها باید گفت «پیشرو» بوده و هست. در یک جمله باید هنرمندان مشهد آب نمى‌بینند و گرنه شناگرهای قابلی هستند. محدودیت‌ها هیچ‌گاه نتوانسته است جلوی گسترش هنر آن‌ها را بگیرد، بلکه برعکس محدودیت‌ها همیشه باعث شکوفایی خلاقیت آن‌ها بوده و باعث شده است تا هنرمندان به صورت عمیق‌تر باورهای خود را دنبال کنند و آن‌را در معرض ارزیابی عمومی بگذارند.

توسعه سخت‌افزارها و نرم‌افزارها در سال ۹۷ معاونت فرهنگی و سینمایی در ادامه در مورد سیاست‌های سال آینده حوزه سینمایی ارشاد گفت: ما افزایش زیرساخت‌های سینمایی در حوزه سخت‌افزاری و نرم‌افزاری را خواهیم داشت که در بحث سخت‌افزاری بحث مجتمع‌ها و پردیس‌های سینمایی را برنام‌ریزی کردیم. در حوزه نرم‌افزاری نیز شکل‌های هنری و سینمایی برای اصحاب سینما ایجاد خواهد شد و ایجاد پاتوق‌های فیلم برای انجمن‌های مرتبط در حوزه مستند، پویانمایی و داستانی در دستور کار قرار دارد. روی ادامه داد: بحث پیگیری زیرساخت‌های لازم برای تولید انواع فیلم‌ها، توسعه و ترویج مراکز آموزش فیلم‌سازی در استان، ایجاد زیرساخت‌های لازم سینمایی در شهرستان‌های فاقد سالن سینما، تلاش برای برگزاری جشنواره‌های مختلف مستند، سینما حقیقت، کودک و نوجوان، فیلم کوتاه، فجر و راه‌اندازی گروه سینمای هنر و تجربه در برنامه سال آینده ما خواهد بود.

افزایش ۲۹ درصدی صندوق‌های سینماها
تحفه‌گر در پایان صحبت‌هایش آماری از سال گذشته ارائه داد: امسال ما ۱۹ سالن سینما در مشهد داشتیم که ۱۵ سالن به آن اضافه شد و مجموع سالن‌های مشهد به ۳۴ سالن سینما رسید که یک افزایش ۷۹ درصدی داشتیم. تعداد صندوق‌های سینما قبل از افتتاح دو پردیس اطلس و آرمتاز پنج هزار و ۱۳۷ بود که الان به شش هزار و ۶۰۴ صندوق رسیده و ۲۹ درصد رشد پیدا کرده است. در مجموع استان با ۱۸ سالن اضافه‌شده، افزایش ۶۹ درصدی داشته‌است.

بازتاب

جشنوارهای که به ثمر نمی‌نشینند

زوزنی - سالیانه در کشور و به تبع آن در استان خراسان رضوی و مشهد جشنواره‌های ریز و درشت فرهنگی و هنری برگزار می‌شود که هر کدام احتمالاً برای خود انگیزه‌ای را دنبال می‌کند. یکی از این صدها جشنواره، «جشنواره فیلم اختران»، منتسب به بسیج هنرمندان استان خراسان رضوی است که پنج دوره از آن برگزار شده است.

از کیفیت پایین فیلم‌هایی که در پنجمین سال این جشنواره به مرحله مسابقه راه پیدا کرده‌اند می‌توان حدس زد به‌خاطر استقبال نکردن فیلم‌سازان از فراخوان جشنواره، همه فیلم‌ها را برای داوری معرفی کرده‌اند. کیفیت بعضی از فیلم‌های نمایش داده شده در روز آکران به قدری سطحی و فاقد اصول اولیه تولید فیلم بود که حکایت از نداشتن چشم‌انداز و پیوست فرهنگی در پذیرش فیلم در این جشنواره پنج‌ساله دارد. اختران هیچ برنامه‌ریزی برای جذب، حمایت و هدایت هنرمندان فیلم‌ساز در طول سال ندارد و تنها با انتشار فراخوان سالیانه به دنبال به‌سر زبان انداختن نام خود در جامعه است. آنچه که از روحیه بسیجی آمیخته با هنر برمی‌آید، گرایش همگانی به تولید آثار است و همه هنرمندان با هر نوع تولیدی می‌توانند در جشنواره‌ای با این عنوان شرکت کنند، اما توفیق نیافتن جشنواره فیلم بسیج هنرمندان، نشان از سوءمدیریت دارد. مدیریتی که در همه این سال‌ها نتوانسته جشنواره مذکور را به سامان کند. در هفته‌ها و ماه‌های اخیر شاهد برگزاری جشنواره‌هایی از این دست با ادعای ملی بودیم که جز بی‌اعتبار کردن متولیان فرهنگی چیزی به همراه نداشت و این‌نگرانی را در ادامه به جا خواهد گذاشت که جشنواره فرهنگی هنری که هیچ دستاوردی برای فرهنگ و هنر این شهر ندارد، تاکی و با چه قیمتی برگزار می‌شود. اگر مسئولان برگزارکننده جشنواره اختران که با زحمت زیاد و صرف هزینه، آن را برگزار می‌کنند، در سیاست‌ها و اهدافشان تجدید نظر نکنند، این جشنواره به ثمر نخواهد نشست.

از میان خبرها

میزان فروش صنایع دستی خراسان مستعد رشد چشم‌انداز

به گفته مدیر اجرایی بازار آثار هنری مشهد، میزان نهایی فروش این بازار هنوز مشخص نشده است.

به گزارش مهر، سیده عاطفه نبی‌زاده، در مورد برپایی این بازار در مشهد که به پایان رسیده است و میزان فروش آن گفت: هنوز میزان فروش آن مشخص نشده است چون جمع‌بندی نشده و یکسری کارها به صورت تعهدی فروخته شده است. گفتنی است متولی اصلی بازارهای هنری مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر با حمایت دفتر هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است.

فهرست آکران نوروزی قطعی شد

فیلم‌های آکران نوروز ۹۷، سرگروه نمایش و زمان آغاز آکران‌ها مشخص شد. به گزارش مهر، پویانمایی «فیلقا» به کارگردانی هادی محمدیان در گروه سینمایی آزادی، «لاتاری» ساخته محمد حسین مهدویان در گروه سینمایی استقلال، «قناری» ساخته علیرضا دودنژاد در گروه سینمایی ماندانا، «خرگیوش» ساخته مانی باغبانی در گروه سینمایی زندگی، «به وقت شام» ساخته ابراهیم حاتم‌کیا در سرگروه کورش، «لونه زنبور» ساخته بزرزویک نژاد در سرگروه ایران «مصادره» ساخته مه‌ران احمدی در سرگروه جوان به نمایش در می‌آیند.